

Az új Krúdy-sorozat margójára

Megjött a szeptember, vele az őszi is, Szindbád utazásainak legszebbik ideje. A napfény egyre bágyadtabb lesz, az ég kékje is különösebb s a mezők felett ökörynyál úszik a levegőben. Faluszéli dűlőit csendjében a Krúdy-rajongónak még látomása is akad: közeledni véli ilyenkor az álmok tengerén utazó Krúdy-hősök: a Szindbádok, a Rezeda Kázmérok, az Alvinczi Eduárdok vörös postakocsiját s a távoli falusi utca végéből ideszüremplő muzsikát is Pistoli úr tivornyái egyikének gondolja. A hervadás és lombozás melabús időszakának szőlérellel melege is szindbádi látomásokat fakaszt: présházak napsütötte oldalánál szemlélődve — olykor a szüretelő lányok szoknyája felé kandikálva — tűnik fel az álomutas, deresedő haja ezüstösön villan a napfényben, cilindert s ezüstgombos sétatöbbit gondos eleganciával tartja fehér kesztyűs kezében s közben arra is van gondja: mit is kéne itt a ház körül kiigazítani, megjavítani — még a tél beállta előtt. Már a ködöket nevelő késő őszi napokat várja s tekintete valahová messzi tájak felé fordul, oda, ahol ifjúsága legjavát töltötte. És bizonyára megjön majd a késő őszi is, ködökkel és zúzmarával, s utána a tél, amikor a messzi Szepességben, Podolin mellett is befagy majd a Poprád vize s a folyón támadt lécek valamelyikén kutatva villan ki egy-egy öreg pisztráng szeme — arra várva tán, hogy a hajdani Szindbád üdvözölje őt. A Podolinba, meg Toporcra, Lublóra meg Bártfára vezető utakat hó borítja majd, valahonnét, a hegyi falvak szinjeiből előkerülnek a szánok is s még tán útra kel egyszer egyszer valamelyik hegyi kisvonal is; Szindbád bá-

ránybörbündás, cilinderes alakja sejlik majd a kupé sarkában, ahol is utazásai közben álmódolni szokott őszről, ködökről és zúzmaráról, no meg a téli hófúvásos időről, s a nők lábáról meg a szerelmekről, melyek tán sosem voltak igazán oly szépek, mint ahogy az az emlékek megszépítő messzeségében látszik. . .

Útra kel immár Szindbád újra s megannyi más kedves-furcsa, melabús és zord, különös és csodabogar Krúdy-hős is s nem csupán az olvasói fantázia szféráiban, hanem könyvbéli valóságban is: újabb híveket toborozva a Krúdy-világ ismerőinek, mind nagyobb számú értőinek és rajongóinak immáron népesnek is mondható táborába. Mert új Krúdy-sorozat indult nemrég: szép világoszöld borítóval, kék vászonkötésben jelent meg az első könyv a ma még ritkábban emlegetett régi kisregényből kölcsönözve az igazán krúdys címet: *Régi szélkakasok között*. Krúdy kedvenc tájait járja be az olvasó, ha a mostani kötetet kézbe veszi: a Szepességet, meg a Nyírséget elsősorban, de eljuthat a hajdani Buda s a Tabán zegzugos utcáiba, sőt még a híres sas-hegyi szüretetek egyikére is az utolsó igazi szüretetek közül, amelyre még rá lehetett fogni, hogy a szüret valóban „olyan ünnepély, mint a szilveszteri est vagy a Sámuel napja.” Különös, a mesék és a valóság szférái között ingázó regényalakokkal ismerkedhet meg, Riminszky Kázmérral, meg a niszderi várúrral, Kavaczkival s a toporci kis elárvult lánykával, Prihoda Annával, aztán a kedves nyírségi táj bohémjeivel, az Andráscsikkal, Gaálokkal s a Zathureczkyekkel, a nyírségi tegnapok e furcsa ködlovagjaival, akiknek figuráit ifjúsága él-

ményeiből hozta át az Irodalom teremtette maradandóságba.

Sok még az elődök példája, a Mikszáth-hatás is a most közreadott regények világában (*A podolini kísértet*, *Andráscsik örököse*, *A bűvös erszény*, *Régi szélkakasok között*) — szokták volt emlegetni ez ifjúkori Krúdy-remekéről szólván, ám mégis fontosabb igazság, teremtett érték bennük az az eredetiség, amit hangulatteremtésnek nevezünk ami hamisítatlanul csillog már eme ifjúkori kisregények mindenegyikében is. Legszebben tan a kötetet nyitó, szépségi élményekből fakadó történet, *A podolini kísértet* lapjain.

A télen és nyáron. Őszen és tavaszban egyaránt csodálatos táj képei és színei úgy ragyognak itt már, mint a klasszikus Krúdy-művek legjobb darabjaiban, nevezetesen a *Szindbádban*, melynek álomszerű tájait és képeit ugyancsak erről a vidékről mintázta. De ott vibrálnak a kötet más helyén, nevezetesen a *Régi szélkakasok között* c. írásban a későbbi, Pestet és Budát megjelenítő nagy Krúdy-művek színei is, a kedves ódon cukrárszék, „a régi Budán, a hegy alatt... kanyargó... lépcsős és dohos levegőjű utcák” s a még különösebb hangulatú fogadók sokasága. . .

Íme hát útra kelt ismét Krúdy-Szindbád — nem kevés öröme — a tisztelt olvasónak s bizonyosságául a nagy mesélő és álmódozó nagyszerű művészetének. A „sokéletű” Krúdy Gyula alighanem megint újabb életet kezd ezzel a most indult sorozattal, mely a magyar könyvkiadás egyik legszebb idejének ajándéka. . .

Lőkös István